

RETSSAG SIKRER ADGA

Med loven i hånden gik Okello Nyeko(th) og Santos Dokwa(tv) til retten for at forbedre adgangsforholdene til den lokale bank. Her ses de foran et skilt, der viser hen til organisationens skomagerværksted.

Med FN's standardregler og den ugandiske lovgivning i hånden, lykkedes det at vinde en retssag om adgangsforhold. Resultatet blev en nybygget rampe til den lokale bank

I Gulu i det nordlige Uganda har den lokale afdeling af Centenary Bank noget, mange andre afdelinger ikke har. De har en rampe, som fører op til hovedindgangen, og som gør det muligt for ældre, gangbesværede og kørestolsbrugere at benytte bankens servicetilbud. Det, som burde være en naturlig ting, er imidlertid kun kommet i stand efter to personers ihærdige indsats og en retsag, der er den første af sin art i Uganda.

De to nøglepersoner er Santos Dokwa og Okello Nyeko, begge polioramte og veteraner i den ugandiske handicapbevægelse. De er ledende personer i en lokal handicaporganisation kaldet Gulu Disabled Cooperation

Group. I dag har gruppen et fælles skrædder- og skomagerværksted som omdrejningspunkt for deres aktiviteter.

Lokalet summer af aktivitet, da vi ud på eftermiddagen efter seks støvede og varme timer på landevejen når frem.

Tvunget til at bruge bank

Okello forklarer, at etableringen af værkstedet er den indirekte årsag til, at Centenary Bank i dag har en rampe.

"I 2004 ansøgte og fik vi midler fra en statslig udviklingsfond til at bygge vores værksted", siger Okello, da vi lidt efter sidder i et minimalt administrationslokale inde i værkstedet.

"En betingelse for at modtage midlerne var, at vi åbnede en konto i Centenary Bank, og midlerne skulle så administreres derfra. Santo og jeg blev begge underskrevetshavere for kontoen, og hver gang, der skulle bruges nye penge til byggeriet, måtte vi begge ned i banken og

NG TIL BANK I UGANDA

Okello Nyeko(th) og Santos Dokwa(tv) i handicaporganisationens skomagerværksted. Kravet om, at værkstedet skulle have en bankkonto, satte gang i arbejdet med at skaffe en rampe til banken.

Den nybyggede rampe til banken.

skrive under. Og hver gang havde vi problemer med trappen. Der er ikke noget gelænder, og vores benstøtter har ikke nogen bøjemekanisme, så vi måtte kravle op'.

En gang var Okello Nyeko lige ved at falde og så gik de til bankledelsen, der sådan set var forstående nok, men sagde, at de var nødt til at ansøge hovedkontoret om midler til at lave en rampe. Tiden gik og til sidst fik de at vide, at hovedkontoret desværre ikke havde midler til at sætte en rampe op. Okello gnækker og hiver et par støvede hæfter ned af en hyld.

"Se, vi er jo ikke så dumme, som vi ser ud til. Vi kender faktisk vores rettigheder og også de love, der beskytter dem, så vi tog kontakt til en advokat og gav ham dem her". Okello vifter i luften med FN's standardregler og Ugandas egen lov om handicappede fra 2006.

"Advokaten mente, det var en enkel sag, og at vi hurtigt kunne vinde den. Vi kunne derfor nøjes med at

betale ham de 400.000 shillings (ca. 1.100 kr.), vi havde på vores konto for at få ham i gang".

Retssag tog et år

Retsagen tog et år i alt fordelt over tre retsmøder. Efter det andet retsmøde gik banken af egen drift i gang med at bygge en rampe, som derfor stod klar, da det tredje retsmøde blev afholdt i maj i år.

"På et tidspunkt i forløbet spurgte dommeren, om vi ikke kunne afgøre sagen i mindelighed uden for retssalen, men vi mente, det var en principalsag og ønskede at fortsætte. Vi opgav et krav for svie og smerte på 50.000.000 shillings (145.000 kr.)," siger Okello med et listigt grin.

"Det fik vi naturligvis ikke, men det blev slået fast, at vi vandt sagen. Banken blev dømt til at bygge en rampe – og det havde de gjort – men de skal også betale sagsomkostningerne. Vi er lige nu ved at gøre op, hvor meget vi kan forsvare at kræve i tabt arbejdsfortjeneste, transport osv."

Politiet i Gulu bliver de næste

Handicapbevægelsen i Uganda har indtil videre ikke mange erfaringer med at bruge de ellers mange udmærkede lovgivninger i forbindelse med retssager. Det er ofte dyrt at indlede en retssag, også selv om man i princippet er sikker på at vinde. Men Okello og Santos fra Gulu har fået blod på tanden. »

"Vi har overvejet at lægge sag an mod retten i Gulu, for deres retssal er ikke tilgængelig, men vi har nu indgået et kompromis med dem om, at de benytter et andet og mere tilgængeligt lokale, når der er mennesker med handicap med".

Til gengæld kan politiet i Gulu forvente snart at skulle møde Okello og Santos.

"Vi vil gerne se, at politiet gør deres bygninger tilgængelige. Det gælder også arresten og ikke mindst toiletterne, der er umulige for mennesker med handicap at benytte," slutter Okello.

Gulu var den sidste bank

På Centenary Banks hovedkontor i Kampala forklarer informationschef Percy Lubega, at alle andre Centenary Banks afdelinger i Uganda er tilgængelige.

"Vi har 30 afdelinger rundt i landet, og vi har en manual for, hvordan de skal indrettes, så de er tilgængelige for mennesker med handicap. Afdelingen i Gulu var den sidste og eneste, der ikke var blevet rettet til. Det var også derfor, vi satte rampen op allerede mens retssagen stod på," forsikrer informationschefen.

Den ugandiske handicaporganisation, UNAPD (se boks) beskriver sagen i deres nyhedsbrev og vil naturligvis opfordre medlemmer rundt i landet til at rapportere, hvis Centenary Banks egne standarder ikke bliver fulgt. ■

Dansk Handicap Forbund i Uganda

Dansk Handicap Forbund (DHF) gennemfører sammen med Uganda National Action on Disability (UNAPD) et projekt, der har tilgængelighed som omdrejningspunkt. Projektet startede for et år siden og har som et af sine formål at sikre mennesker med handicap bedre adgang til offentlige bygninger i Uganda. For at opnå målsætningen arbejdes der med:

- Fremstilling af en tilgængelighedsmanual til brug for bygherrer og offentlige myndigheder.
 - Gennemgang af lovgivningen om tilgængelighed.
 - Tilgængelighedsinspektioner af offentlige bygninger.
 - Kampagne og lobbyaktiviteter såvel i hovedstaden Kampala som i otte projektdistrikter.
- Sideløbende med aktiviteterne omkring tilgængelighed arbejder projektet med at styrke den organisatoriske kapacitet i lokalafdelingerne og på hovedkontoret.

Projektet kører indtil april 2010 og er finansieret af Minipuljen/Projektrådgivningen med ca. 1,7 mio. kr.

Dansk Handicap Forbund har yderligere et projekt finansieret af Danske Handicaporganisationer i Uganda. Dette projektet har til formål at styrke dannelsen af specialkredse i UNAPD og løber fra januar 2008 til januar 2010.

Troels Hovgaard er udviklingsarbejder i UNAPD, udsendt af Dansk Handicap Forbund.

BRUGER - HJÆLPER FORMIDLINGEN A/S

Bruger - Hjælper Formidlingen A/S er et landsdækkende firma, som yder service til såvel handicappede som landets kommuner og regioner.

Vi tilbyder bl.a.:

- Gratis rekruttering af hjælpere
- Helhedsløsninger inden for hjælpeordninger
- Administration af ledsageordninger
- Lønservice
- Vikarservice

Hvis du er interesseret i at høre mere om ovenstående, kontakt da venligst Bruger - Hjælper Formidlingen A/S:

Ellebjergrvej 52. I.
2450 København SV
Tlf. 3634 7900

Klamsagervej 35. st.
8230 Åbyhøj
Tlf. 7026 2709

bhf@formidlingen.dk
www.formidlingen.dk

PIA & PERNILLES HANDICAPSERVICE ApS

Står du og skal bruge en hjælper, så ring til Pia og Pernilles Handicapservice ApS.

Vi kan hjælpe dig.

Vi er et firma, der rekrutterer og formidler hjælpere ud til handicappede. Vi dækker hele Danmark.

Vi har en del års erfaring inden for denne branche og vil stå til disposition, når du har behov for det.

- almindelige formidlinger
- serviceordninger
- ledsagere
- lønadministration
- konsulentordninger
- Frit-valg ordninger indenfor ældrepleje

PIA & PERNILLES
Handicapservice ApS

Telefon 4369 2848

www.pphandicapservice.dk

Kontortid: Mandag-fredag 8.30-16.00